

Monumentnummer*: 523003

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82879/109

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nijmegen Nijmegen Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Nijmegen Centrum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Nijmegen B 3932

Omschrijving**

Inleiding

HERENHUIS met oorspronkelijk SMEEDIJZEREN HEKWERK rond de voortuin, gelegen aan de zuidzijde van de Oranjesingel. Het huis is gebouwd in 1907 naar ontwerp van de Nijmeegse architect W.J. Maurits in een overgangsstijl met onder meer invloeden van het rationalisme en de Um 1800-stijl. Het pand is gelegen aan de oostzijde van de Oranjesingel temidden van gelijksoortige herenhuizen en is tegelijk gebouwd met het rechter buurpand.

De achterkamer op de begane grond is in een later stadium in stijl naar achteren uitgebouwd op de plaats van de serre, die hiermee is komen te vervallen. Het kozijn van de serre is wel in situ gehandhaafd, maar naar boven verlengd.

Omschrijving

Het in kruisverband gemetselde, bakstenen pand is opgetrokken op rechthoekige grondslag en telt drie bouwlagen onder een plat dak. Het dak heeft aan de voorzijde een schild, bedekt met shingles. Een deel van de vensters bevat rolluiken aan de buitenzijde. Deze houten luiken worden echter opgerold in een in pandige bak. De luiken zijn vervaardigd door de 'N.V. Amsterdamse Jaloezieën Fabriek J.F. Kröner & Zonen'. Tenzij anders vermeld, bevatten de bovenlichten glas-in-lood met een gekleurd middenornament.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De asymmetrische voorgevel bevat links een licht gebogen erker over twee bouwlagen. De begane grond bevat een drie gekoppelde vensters met schuiframen. Het middelste venster is een drielicht, waarvan het middelste raam eindigt in een iets hoger opgaand bovenlicht met getoogde bovenzijde. De vensters hebben hardstenen hoekblokken en worden ontlast door een zware hardstenen latei, die in het midden is uitgevoerd als hanenkam. De muurdammen tussen de vensters hebben afgeronde hoeken. De verdieping bevat drie vensters met schuiframen. Het middelste en bredere venster heeft een getoogd bovenlicht, de twee andere vensters een half rond bovenlicht. Ook hier bevinden zich hardstenen hoekblokken. De muurdammen tussen de vensters zijn aan de onderzijde uitgevoerd als dubbel ronde kolommen. De hoekblokken hebben hier de vorm van Romaanse teerlingkapitelen. Boven de erker bevindt zich een balkon met gemetselde balustrade op hardstenen voet en met hardstenen afdekplaten. Het balkon is toegankelijk via een 2-ruits stolpdeur met 3-ruits bovenlicht met geknikte bovenzijde, ontlast door een anderhalf steens rollaag. Links en rechts een smal venster met bovenlicht, het laatste omlijst door hardsteen. De gevel wordt hier afgesloten met een ruim overstekende houten bakgoot op rijk gesneden klossen. De goot heeft een geknikte vorm, die het verloop van het onderliggende bovenlicht volgt.

Het rechter deel van de gevel bevat een over twee bouwlagen opgaand rondboogportiek met hardstenen stoep. De entree bestaat uit een houten paneel deur met een ellipsvormig meerruits licht. Het kozijn bevat aan de bovenzijde zwikken, waardoor een ellipsboogvormige vorm ontstaat. Boven de deur bevindt zich een drielicht met hardstenen boven- en onderdorpel. De drie ramen worden van elkaar gescheiden door een bakstenen zuiltje. De eerste verdieping heeft een schuifvenster met half rond bovenlicht. Dit venster is geheel bezet met glas-in-lood. De tweede verdieping bevat een enigszins uitspringend kozijn op klossen, waarvan de bovendorpel is gesneden. Het kozijn bevat een 2-ruits stolpraam en een gedeeld bovenlicht. De gevel heeft hier een halfronde beëindiging met in het metselwerk een cirkelvormige blindnis. De gevel wordt afgesloten met een ruim overstekende daklijst op rijk gesneden klossen.

De LINKER ZIJGEVEL eindigt in een topgevel, afgedekt met hardstenen platen.

De ACHTERGEVEL is minder plastisch en heeft een andere detaillering. Hier bevat het metselwerk speklagen van witte verblendsteen, soms dubbel uitgevoerd met daartussen koppen van gele verblendsteen. De gevel bevat links een ver naar achteren uitgebouwd gedeelte met een lagere verdiepingshoogten, waardoor hier een split-level is ontstaan. De begane grond bevat in dit gedeelte links een vermoedelijk oorspronkelijke uitbouw met in de achtergevel een deur en in de zijgevel een venster beste met glas-in-lood. Boven de aanbouw in de achtergevel een 8-ruits bovenlicht. Rechts heeft de gevel een venster met vermoedelijk gewijzigde indeling met en 2-ruits stolpraam en een 4-ruits bovenlicht bezet met niet gekleurd kathedraalglas. De eerste en tweede verdieping hebben elk een venster met 2-ruits stolpraam en 4-ruits bovenlicht bezet met niet gekleurd kathedraalglas. DE vensters in dit deel van de gevel worden ontlast door een anderhalf steens strek. De gevel wordt afgesloten met een geprofileerde lijst op klossen.

Rechts bevat de gevel op de begane grond een grote houten pui met enkelruits deuren en zijlichten. Vóór de pui een terras, uitgevoerd in terrazzo. De verdieping heeft een balkon, toegankelijk via een pui met enkelruits schuifdeuren met zijlichten en bovenlichten. De tweede verdieping heeft een venster met 2-ruits stolpraam en een 4-ruits bovenlicht bezet met niet gekleurd kathedraalglas. Dit venster wordt ontlast door een halfsteens rollaag met daarboven een steens segmentboog. De gevel wordt afgesloten met een geprofileerde lijst.

Het INTERIEUR is vrij gaaf bewaard gebleven en bevat onder meer een witmarmeren vloer in gang en hal. De kozijnen hebben gesneden belegstukken. Twee kamers hebben een stookplaats zwart marmeren mantel, één van de kamers heeft een oorspronkelijke bruin marmeren wastafel. Op de begane grond en de eerste verdieping zijn de voor- en achterkamer van elkaar gescheiden door een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

wand met schuifdeuren bezet met glas-in-lood. Op de verdieping met niet gekleurd kathedraalglas en - door de neorenaissance beïnvloede - motieven, op de begane grond met rijke motieven met medaillons met de voorstelling van beroemde Hollandse koopvaardij(?)schepen. De tochtdeur in de hal heeft glas-in-lood met een middenornament, voorstellende een fruitschaal. Glas-in-lood bevindt zich verder in het traplicht. De overloop van de eerste verdieping wordt verlicht door een glas-in-lood-venster met de voorstelling van een vrouw met fruitschaal en de hoorn des overvloeds in Art Nouveaustijl. Het - helaas - anonieme venster lijkt hersteld omdat een deel van de figuratie ontbreekt. Al het glas-in-lood vertoont invloeden van het atelier 't Prinsenhof te Delft (1891-1951). Eén van de toiletten is nog geheel oorspronkelijk, inclusief toiletpot en tegels.

De voortuin wordt omgeven door het oorspronkelijke smeedijzeren HEKWERK.

Waardering

Herenhuis met smeedijzeren hekwerk uit 1907 in een overgangsstijl met onder meer invloeden van het rationalisme en de Um 1800-stijl naar ontwerp van W.J. Maurits.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een herenhuis met ornamentiek beïnvloed door het rationalisme en de Um 1800-stijl. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals het geavanceerde materiaalgebruik en de rijke ornamentiek. Karakteristiek is onder meer het rijke interieur met houtsnijwerk en rijk glas-in-lood. Er is sprake van een ensemblewaarde als onderdeel van de bebouwing langs de Oranjesingel, waarbinnen het pand behoort tot de omstreeks 1900 gangbare herenhuizen, welke samen met de oudere en later typen en stijlen goed de ontwikkeling van de bouw van herenhuizen weergeven.

- Van stedenbouwkundige waarde door de situering aan de Oranjesingel. De weg bezit nog een in vrij gave staat bewaard bestand aan historische huizen, die een aantrekkelijk, waardevol straatbeeld vormen.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting voor de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale herenhuizen langs onder meer de nieuw aangelegde singels rond het centrum van de oude stad; een stadsuitbreiding die met het verwijderen van de vestingwerken aan het eind van de 19de eeuw mogelijk was geworden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis